

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 21.3.2012 r.
COM(2012) 124 final

2012/0060 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{ SWD(2012) 57 final }

{ SWD(2012) 58 final }

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Podstawa i cele wniosku

Wniosek stanowi nową inicjatywę w dziedzinie polityki międzynarodowej UE w zakresie zamówień. Kluczowym celem tej inicjatywy jest poprawa warunków, na których unijne przedsiębiorstwa mogą ubiegać się o zamówienia publiczne w państwach trzecich. Dostawcy z UE muszą obecnie zmagać się z różnorodnymi praktykami restrykcyjnymi w udzielaniu zamówień w wielu państwach będących głównymi partnerami handlowymi UE. Inicjatywa potwierdza ponadto status prawny oferentów, towarów i usług pochodzących z państw, które zawarły umowę międzynarodową z UE w dziedzinie zamówień publicznych, a także precyzuje zasady mające zastosowanie do oferentów, towarów i usług nieobjętych takimi umowami.

Kontekst ogólny

W negocjacjach dotyczących rewizji Porozumienia w sprawie zamówień rządowych (GPA) w kontekście Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz w negocjacjach dwustronnych z państwami trzecimi UE postulowała ambitne otwarcie międzynarodowych rynków zamówień publicznych. Wartość zamówień publicznych w UE otwartych na oferentów z państw-stron porozumienia GPA zawartego w ramach WTO wynosi ok. 352 mld EUR.

Wiele państw trzecich jest jednak niechętnych otwarciu swoich rynków zamówień na międzynarodową konkurencję bądź większemu otwarciu tych rynków ponad to, co ma dotąd miejsce. Wartość zamówień dostępnych dla zagranicznych oferentów wynosi tylko 178 mld EUR w przypadku USA oraz 27 mld EUR w przypadku Japonii, natomiast jeśli chodzi o Chiny, dla przedsiębiorców z zagranicy otwarty jest jedynie ułamek rynku zamówień publicznych. Wiele państw przyjęło również środki protekcyjnistyczne, zwłaszcza w następstwie kryzysu gospodarczego. Ogólnie rzecz biorąc, ponad połowa światowego rynku zamówień pozostaje aktualnie zamknięta w wyniku działań protekcyjnistycznych, przy czym wartość ta tylko wzrasta. W rezultacie wartość eksportu UE, jaki trafia na światowe rynki zamówień, wynosi tylko 10 mld EUR, podczas gdy dalsza część tego eksportu, której wartość szacuje się na 12 mld EUR, nie jest realizowana ze względu na ograniczenia.

W przeciwieństwie do tego unijny rynek zamówień publicznych, pomimo rosnącej presji na rynkach krajowych, pozostaje w znacznym stopniu otwarty na międzynarodową konkurencję, w szczególności ze strony państw o gospodarkach wschodzących w odniesieniu do określonych kluczowych sektorów (koleje, budownictwo, usługi informatyczne). Z wyjątkiem kilku przepisów, których zakres jest ograniczony do zamówień na dostawy i usługi w sektorach użyteczności publicznej¹, UE nie skorzystała z prawa do regulowania dostępu zagranicznych towarów, usług i przedsiębiorstw do unijnego rynku zamówień publicznych.

Zważywszy na rosnące znaczenie państw o gospodarkach wschodzących, brak równych warunkach działania powoduje wiele problemów. Głównym problemem UE jest brak zdolności skutecznego wywierania nacisku w negocjacjach międzynarodowych z partnerami

¹ Art. 58 i art. 59 dyrektywy 2004/17/WE w sprawie procedur udzielania zamówień sektorowych.

handlowymi w celu zaradzenia nierównowadze oraz uzyskania znaczących zobowiązań w zakresie dostępu do rynku z korzyścią dla przedsiębiorstw unijnych. Instytucje zamawiające nie mają również jasnych ram umożliwiających realizację międzynarodowych zobowiązań UE.

Niniejsza inicjatywa ma na celu rozwiązanie tych problemów poprzez, po pierwsze, wzmocnienie pozycji Unii Europejskiej w negocjacjach dotyczących dostępu przedsiębiorstw UE do zamówień publicznych w państwach trzecich, aby dokonać otwarcia rynków naszych partnerów handlowych. Po drugie, próbuje się w tym celu doprecyzować zasady regulujące dostęp przedsiębiorstw, towarów i usług z państw trzecich do unijnego rynku zamówień publicznych. I wreszcie celem jest poprawa, zgodnie z unijną strategią „Europa 2020”, możliwości biznesowych dla firm unijnych w skali globalnej, a tym samym tworzenie miejsc pracy oraz promowanie innowacyjności.

Obowiązujące przepisy w dziedzinie, której dotyczy wniosek

Dwie zasadnicze dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie zamówień publicznych² nie tworzą ogólnych ram postępowania z ofertami obejmującymi zagraniczne towary i usługi na unijnym rynku zamówień publicznych. Jedyne konkretne przepisy zawarte są w art. 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE. Jednak zakres tych przepisów ogranicza się do udzielania zamówień przez podmioty sektorowe i jest zbyt wąski, aby wpłynąć na negocjacje dotyczące dostępu do rynków. W rzeczywistości unijny rynek zamówień sektorowych stanowi jedynie ok. 20 % całego rynku zamówień publicznych UE.

We wniosku dotyczącym modernizacji przepisów UE w zakresie zamówień publicznych Komisja postanowiła, aby w świetle niniejszej inicjatywy nie utrzymywać przepisów art. 58 i 59 dyrektywy sektorowej³.

Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

Niniejsza inicjatywa służy realizacji strategii „Europa 2020” na rzecz zatrudnienia i inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu [COM(2010) 2020] oraz inicjatywy przewodniej dotyczącej zintegrowanej polityki przemysłowej w erze globalizacji w ramach strategii „Europa 2020” [COM(2010) 614]. Służy ona również wdrażaniu Aktu o jednolitym rynku [COM(2011) 206] oraz komunikatu w sprawie handlu, wzrostu gospodarczego i polityki światowej [COM(2010) 612]. Jest to jedna z inicjatyw strategicznych w programie prac Komisji na rok 2011 (COM(2010) 623 wersja ostateczna).

Wniosek jest również zgodny z politykami i celami rozwojowymi Unii, w szczególności dzięki ogólnemu zabezpieczeniu towarów i usług pochodzących z państw najslabiej rozwiniętych przed działaniami wynikającymi z tego instrumentu.

² Dyrektywa 2004/18/WE dotycząca podmiotów działających w tzw. sektorze klasycznym oraz dyrektywa 2004/17/WE adresowana do podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, odpowiednio s. 1 i s. 114).

³ COM(2011) 895 wersja ostateczna oraz COM(2011) 896 wersja ostateczna.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Aby zebrać opinie zainteresowanych stron, Komisja zorganizowała, oprócz spotkań indywidualnych, serię konsultacji i działań informacyjnych.

W dniach od 7 czerwca 2007 r. do 2 sierpnia 2007 r. przeprowadzono otwarte konsultacje za pośrednictwem Internetu. Obejmowały one trzy szczegółowe kwestionariusze skierowane do: (i) instytucji zamawiających i państw członkowskich; (ii) przedsiębiorstw oraz/lub ich przedstawicieli; oraz (iii) innych potencjalnie zainteresowanych stron (obywateli, organizacji pozarządowych, związków zawodowych). Komisja otrzymała łącznie 215 odpowiedzi⁴. Sprawozdanie podsumowujące odpowiedzi przedstawiono w załączniku I do sprawozdania z oceny skutków. W ramach tego procesu Komisja zorganizowała wysłuchanie publiczne w dniu 8 lipca 2011 r. w Brukseli. Partnerzy społeczni mieli także możliwość wyrażenia swoich opinii podczas forum łącznikowego zorganizowanego przez DG ds. Zatrudnienia w dniu 7 lutego 2011 r. Szczegółowe konsultacje przeprowadzono również z delegaturami UE we państwach trzecich oraz z państwami członkowskimi reprezentowanymi w Komitecie Doradczym ds. Zamówień Publicznych. Szczególne kwestie (tj. art. 58 dyrektywy sektorowej oraz postępowanie w przypadku rażąco tanich ofert) poruszono ponadto przy okazji konsultacji w sprawie modernizacji polityki zamówień publicznych. Minimalne standardy obowiązujące Komisję w zakresie konsultacji zostały w pełni zachowane.

Streszczenie odpowiedzi oraz sposób ich uwzględnienia

Inicjatywa Komisji została ogólnie przyjęta z zadowoleniem. Znaczna większość respondentów zgodziła się z przedstawionym przez Komisję opisem obecnej sytuacji w zakresie dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych dla towarów, usług i przedsiębiorstw spoza UE oraz poparła również wskazane cele inicjatywy.

Jeśli chodzi o zarysowane warianty polityki, należy zauważyć, że wyrażone zostały rozbieżne opinie: zasadniczo znacząca większość (ok. 65 %) zainteresowanych stron zdaje się popierać inicjatywę ustawodawczą, podczas gdy spora mniejszość (ok. 35 %) preferuje wariant „braku działań”. Różnią się jednak również opinie wyrażane wewnątrz poszczególnych grup zainteresowanych stron co do preferowanego wariantu postępowania. Spośród podmiotów zamawiających oraz instytucji rządowych (w tym reprezentujących państwa trzecie) dwie trzecie sprzyja wariantowi „braku działań” lub wariantowi nielegislacyjnemu, natomiast ok. 75 % przedsiębiorstw i innych zainteresowanych stron opowiada się za podjęciem inicjatywy ustawodawczej. Występują również rozbieżne opinie co do tego, jaki powinien wyglądać wariant ustawodawczy. Chociaż prawie połowa respondentów wybiera „podejście A”⁵ w ramach wariantu ustawodawczego, to znacząca liczba respondentów opowiada się za alternatywnymi koncepcjami. Warto zauważyć, że „podejście B”⁶ – choć najmniej popularne – także uzyskało poparcie istotnej części respondentów.

⁴ Uwagi pisemne zostały przesłane niezależnie od odpowiedzi online.

⁵ Podejście A: instytucje/podmioty zamawiające z UE miałyby co do zasady obowiązek wykluczenia towarów, usług i przedsiębiorstw z państw trzecich nieobjętych międzynarodowymi zobowiązaniami ze strony UE.

⁶ Podejście B: pod warunkiem przekazania powiadomienia do Komisji, instytucje/podmioty zamawiające z UE mogłyby postanowić o wykluczeniu towarów, usług i przedsiębiorstw z państw trzecich

Główne powody, jakimi uzasadniano poparcie lub sprzeciw wobec danego wariantu polityki, obejmowały: znaczenie kwestii relacji jakości do ceny; zagrożenie dla konkurencyjności i wydajności w wyniku zastosowania niektórych wariantów polityki; ryzyko ze strony partnerów handlowych; obciążenia administracyjne, jakie mogłyby się wiązać z tego rodzaju inicjatywą; oraz fakt, że inicjatywa ta zagroziłaby pozycji UE jako adwokata otwarcia rynków. Związki zawodowe oraz organizacje pozarządowe zachowały stosunkowo neutralne stanowisko, jeśli chodzi o wybór wariantów, i w swoich uwagach skupiły się raczej na konieczności przestrzegania przez państwa trzecie konwencji MOP w przypadku ubiegania się o zamówienia w UE oraz otwarcia przez UE swoich granic w celu zachowania uczciwej polityki handlowej w stosunku do państw najsłabiej rozwiniętych.

Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Uznano, że nie ma potrzeby wykorzystania wiedzy specjalistycznej ponad wspomniane wyżej konsultacje. Komisja dysponuje tradycyjnie znaczącą wiedzą specjalistyczną w dziedzinie zamówień publicznych.

Ocena skutków

Komisja rozważyła kilka wariantów w celu ustalenia najwłaściwszego rozwiązania.

Wariant pierwszy zakłada niepodejmowanie w ogóle dodatkowych działań w tej dziedzinie oraz kontynuowanie dotychczasowego postępowania w kwestii negocjacji międzynarodowych dotyczących dostępu do rynku (ewentualnie we wzmacniony sposób) z partnerami handlowymi Unii Europejskiej. Wnioskując jednakże z dotychczasowych doświadczeń, nie jest prawdopodobne, aby wariant ten doprowadził do istotnej poprawy sytuacji w zakresie udziału towarów, usług i dostawców w postępowaniach przetargowych w państwach trzecich. Nieuniknionym skutkiem byłaby ciągła utrata możliwości przetargowych na dużą skalę.

Wariant drugi polegałby na unowocześnieniu istniejących instrumentów wynikających z dyrektywy 2004/17/WE (art. 58 i 59) w oparciu o lepsze wytyczne lub rozszerzenie zakresu tych instrumentów w pełni na dyrektywy 2004/17/WE oraz 2004/18/WE. Scenariusz ten, oparty na zasadzie nieobowiązkowego stosowania przez instytucje/podmioty zamawiające, z pewnością nie poprawiłby istotnie zdolności skutecznego wywierania nacisku przez UE w negocjacjach międzynarodowych.

Wariant trzeci polegałby na zamknięciu wszystkich lub niektórych sektorów unijnego rynku zamówień publicznych w stosunku do towarów, usług i dostawców z państw trzecich, w zależności od zobowiązań międzynarodowych UE w tej dziedzinie. Jednakże tego rodzaju wariant wywołuje poważne obawy co do jego skutków pod względem retorsji oraz kosztów, jakie poniosą poszczególne instytucje/podmioty zamawiające, a także konkurencyjności UE.

W związku z tym Komisja opowiada się za wariantem czwartym, a mianowicie stworzeniem niezależnego instrumentu, który zapewniłaby równowagę między koniecznością wzmocnienia

nieobjętych międzynarodowymi zobowiązaniami ze strony UE. Ponadto Komisja otrzymałaby specjalne narzędzie do badania sytuacji w zakresie dostępu towarów, usług i przedsiębiorstw z UE do rynku, a także nakładania ograniczeń na towary i usługi pochodzące z państw trzecich w przypadku, gdy towary, usługi i przedsiębiorstwa z UE nie mają wystarczającego dostępu do rynków zamówień publicznych w tych państwach.

pozycji Unii w negocjacjach dotyczących dostępu do rynku z jednej strony, a zachowaniem w Unii Europejskiej systemu udzielania zamówień opartego na zasadach konkurencyjnych z drugiej strony.

W tym celu wniosek przewiduje ustanowienie podwójnego mechanizmu. Poszczególne instytucje/podmioty zamawiające miałyby prawo do wykluczania – pod nadzorem Komisji – ofert, których wartość tworzyłyby w ponad 50 % towary lub usługi nieobjęte międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie dostępu do rynku. Ponadto Komisja miałaby możliwość reagowania poprzez tymczasowe ograniczenie dostępu do rynku w stosunku do państw, które ewidentnie wykluczają lub dyskryminują dostawców, towary lub usługi z Unii w ramach ich krajowych praktyk udzielania zamówień, a także odmawiają przyznania lepszego dostępu do rynku w negocjacjach. Wszelkie ograniczenia w zakresie dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych, jakie Komisja mogłaby przyjąć na podstawie niniejszego rozporządzenia, byłyby oceniane oraz precyzyjnie ukierunkowywane.

Działająca przy Komisji Rada ds. Ocen Skutków (IAB) wydała dwie opinie na temat sprawozdania z oceny skutków. W pierwszej opinii sprawozdanie z oceny skutków zrewidowano w następujący sposób: przeformułowano opis problemu, aby skupić się na głównej kwestii określonej w ocenie skutków: konieczności dalszego otwarcia rynków zamówieniowych państw trzecich oraz problemach przestrzegania zobowiązań międzynarodowych UE. Poszerzono zakres wariantów, jakie należy rozważyć. Oprócz bardziej aktywnej polityki negocjacyjnej w ocenie skutków bierze się również pod uwagę rozszerzenie obecnego reżimu art. 58 i 59 dyrektywy 2004/19/WE na wszystkie zamówienia objęte dyrektywami UE oraz możliwość selektywnej akceptacji zamówień nieobjętych dyrektywami. Dopracowano wreszcie ocenę skutków pod kątem lepszego oszacowania możliwych retorsji oraz wartości liczbowych dotyczących zatrudnienia. Załącznik 10 do sprawozdania z oceny skutków zawiera bardziej szczegółowe streszczenie sposobu uwzględnienia pierwszej opinii IAB w zrewidowanym sprawozdaniu, przedłożonym ponownie w dniu 8 lutego 2012 r.

W swojej opinii na temat przedłożonego ponownie sprawozdania Rada ds. Ocen Skutków odnotowała wprowadzenie do sprawozdania poprawek oraz uwzględnienie zaleceń, które przedstawiła w swojej pierwszej opinii, stwierdzając jednakże, iż nie może wydać pozytywnej opinii. IAB uważa, iż występuje nadal szereg obszarów, w przypadku których można pogłębić ocenę, oraz wskazuje szereg działań mających na celu ulepszenie sprawozdania (np. bardziej precyzyjne przedstawienie wariantów, lepsza prezentacja modelu zastosowanego do oszacowania skutków, lepsze uzasadnienie proporcjonalności preferowanego wariantu itp.). W ostatecznym sprawozdaniu z oceny skutków zalecenia te zostały uwzględnione w największym możliwym stopniu.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Krótki opis proponowanych działań

Główne cele niniejszego wniosku to wzmocnienie pozycji Unii Europejskiej podczas negocjowania warunków dostępu towarów, usług i dostawców z UE do rynków zamówień publicznych państw trzecich oraz doprecyzowanie sytuacji prawnej zagranicznych oferentów, towarów i usług uczestniczących w unijnym rynku zamówień publicznych. Niniejszy wniosek ustanawia zatem kompleksową politykę zewnętrzną UE w zakresie zamówień publicznych, regulującą dostęp zagranicznych towarów do unijnego rynku zamówień publicznych, oraz

obejmuje mechanizmy zachęcające partnerów handlowych UE do rozpoczęcia dyskusji w sprawie dostępu do rynku.

W pierwszej kolejności wniosek wprowadza do prawodawstwa UE zasadę, zgodnie z którą na wewnętrznym unijnym rynku zamówień towary i usługi objęte zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do rynku traktuje się na równi z towarami i usługami z UE, oraz rozszerza to traktowanie na towary i usługi pochodzące z państw najslabiej rozwiniętych.

Jeśli chodzi o traktowanie towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do rynku, przewiduje się podejście trzystopniowe.

Komisja może wyrazić zgodę, aby instytucje/podmioty zamawiające wykluczyły oferty, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50% całkowitej wartości towarów i usług uwzględnionych w ofercie. Po poinformowaniu, w ogłoszeniu o zamówieniu, potencjalnych oferentów o zamiarze wykluczenia takich ofert, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający musi powiadomić Komisję o fakcie otrzymania ofert odpowiadających tej kategorii. Komisja wyraża zgodę na wykluczenie, jeżeli brak jest znaczącej wzajemności w otwarciu rynku między UE a państwem, z którego pochodzą dane towary lub usługi. Komisja wyrazi zgodę na wykluczenie w przypadku, gdy dane towary i usługi objęte są zastrzeżeniem rynku przez UE w ramach umowy międzynarodowej.

Ponadto we wniosku ustanawia się unijny mechanizm dalszej poprawy zdolności skutecznego wywierania nacisku przez UE w negocjacjach międzynarodowych dotyczących dostępu do rynku, oparty na postępowaniach wyjaśniających Komisji, konsultacjach z państwami trzecimi oraz, w stosownych przypadkach, nakładaniu przez Komisję tymczasowych środków restrykcyjnych.

Na wniosek zainteresowanych stron lub z własnej inicjatywy, Komisja może przeprowadzać postępowania wyjaśniające w celu weryfikacji praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień. W przypadku potwierdzenia występowania tego rodzaju praktyk Komisja zaprosi dane państwo do podjęcia konsultacji w celu zaradzenia takim praktykom restrykcyjnym, a tym samym poprawy sytuacji w zakresie dostępu przedsiębiorstw UE do rynku.

Jeżeli dane państwo nie wyraża chęci podjęcia konsultacji lub przedstawienia zadowalających rozwiązań odnośnie do środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień, Unia Europejska może podjąć decyzję o tymczasowym ograniczeniu dostępu towarów lub usług z tego państwa do unijnego rynku zamówień publicznych.

I wreszcie, jako uzupełnienie przepisów dotyczących rażąco tanich ofert zawartych w proponowanej rewizji dyrektyw w sprawie zamówień publicznych, instytucje/podmioty zamawiające będą miały obowiązek informowania pozostałych oferentów o zamiarze przyjęcia rażąco tanich ofert, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości towarów i usług uwzględnionych w ofercie. Ponieważ problem konieczności przestrzegania przez państwa trzecie podstawowych norm pracy Międzynarodowej Organizacji Pracy uwzględniono w proponowanej rewizji dyrektyw w sprawie zamówień publicznych, nie jest konieczne podejmowanie tej kwestii w obecnym tekście.

Należy podkreślić, iż zasadniczym zamysłem niniejszej inicjatywy, zaplanowanej jako instrument polityki służący wspieraniu negocjacji, nie jest zamknięcie rynku zamówień w Unii Europejskiej, lecz uzyskanie lepszego dostępu do rynków zamówień publicznych

partnerów handlowych Unii Europejskiej. Bezwzględnie konieczne jest zachowanie na rynku wewnętrznym konkurencyjnych warunków przetargowych, które zapewniają konkretne korzyści instytucjom/podmiotom zamawiającym oraz całemu społeczeństwu.

Podstawa prawna

Artykuł 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Zasada pomocniczości

Niniejszy wniosek wchodzi w zakres wyłącznych kompetencji Unii Europejskiej. Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.

Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności z następujących względów.

Wniosek zapewnia staranną równowagę między interesami odpowiednich zainteresowanych stron, a forma oraz treść działania UE nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia celów Traktatu.

Po pierwsze, instytucje/podmioty zamawiające będą miały prawo wykluczania, pod nadzorem Komisji, ofert składających się w ponad 50 % z towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami. Zapewnia to pozostawienie instytucjom/podmiotom zamawiającym wyboru co do akceptacji towarów i usług niezależnie od ich pochodzenia bądź ograniczenia dostępu towarów i usług nieobjętych zawartymi przez UE umowami międzynarodowymi w zakresie, w jakim ograniczenia te są zgodne ze wspólną polityką handlową UE, która stanowi obszar wyłącznej kompetencji UE. Nadzór prowadzony przez Komisję jest starannie planowany pod kątem zapewnienia jednolitości i proporcjonalności. Po drugie, instrument Komisji ustanowiony niniejszym rozporządzeniem ma zapewnić UE dostępność mechanizmu służącego wyjaśnianiu praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień oraz konsultacjom w tych sprawach z odpowiednimi państwami trzecimi. Jedynie w przypadku braku możliwości znalezienia rozwiązania Komisja będzie przyjmować tymczasowe środki restrykcyjne.

Koszty administracyjne utrzymane zostają na możliwie najniższym poziomie, konieczne jest jednak przyjęcie środków mających na celu zachowanie spójności wspólnej polityki handlowej. Ustanowieniem mechanizmów nadzoru i wyjaśniania mają zająć się służby Komisji odpowiedzialne obecnie za zewnętrzną politykę zamówień publicznych oraz monitorowanie dostępu do rynku, co ograniczy tym samym wpływ inicjatywy na zasoby ludzkie wewnątrz Komisji. Obciążenia administracyjne dla instytucji/podmiotów zamawiających zostaną ograniczone do sytuacji, w których środki restrykcyjne podejmowane są przez Komisję lub w których instytucje/podmioty zamawiające postanawiają wykorzystać stosowny mechanizm, oraz będą opierać się na standardowych formularzach lub oświadczeniach własnych, ograniczając postępowania wyjaśniające, jakie przeprowadzałyby poszczególne podmioty w celu weryfikacji pochodzenia towarów lub usług.

Wybór instrumentów

Proponowanym instrumentem jest rozporządzenie.

Inne środki nie byłyby odpowiednie, ponieważ wyłącznie rozporządzenie może w wystarczający sposób zapewnić jednolite działanie Unii Europejskiej w dziedzinie wspólnej

polityki handlowej. Ponadto instrument ten przyznaje uprawnienia Komisji Europejskiej, co oznacza, że transpozycja nie będzie potrzebna.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek jako taki nie ma wpływu na budżet. Dodatkowe zadania powierzone Komisji mogą być realizowane w ramach istniejących zasobów.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

Klauzula przeglądu/rewizji/wygaśnięcia

Wniosek zawiera klauzulę przeglądu.

Europejski Obszar Gospodarczy

Akt będący przedmiotem wniosku dotyczy zagadnienia EOG i dlatego jego zakres powinien obejmować Europejski Obszar Gospodarczy.

Szczegółowe omówienie wniosku

Artykuł 1 określa przedmiot i zakres stosowania niniejszego rozporządzenia w oparciu o dyrektywy UE w sprawie zamówień publicznych (2004/17/WE i 2004/18/WE) oraz zaproponowaną przez Komisję dyrektywę w sprawie udzielania koncesji⁷.

Artykuł 2 zawiera odpowiednie definicje, których większość przejęto z dyrektyw UE w sprawie zamówień publicznych. W tekście definiuje się również pojęcia „towarów i usług objętych zobowiązaniami” oraz „towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami”, które mają zasadnicze znaczenie dla stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 3 określa mające zastosowanie do celów niniejszego rozporządzenia reguły pochodzenia w odniesieniu do towarów i usług zamawianych przez instytucje/podmioty zamawiające. Zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami UE, reguły pochodzenia dotyczące towarów są zgodne z niepreferencyjnymi regułami pochodzenia określonymi w Kodeksie Celnym UE (rozporządzenie (WE) nr 2913/92). Pochodzenie usługi ustala się na podstawie stosownych zasad wynikających z Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej dotyczących prawa przedsiębiorczości oraz definicji przedstawionych w GATS (art. XXVIII).

Artykuł 4 formułuje zasady dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych, jakie mają zastosowanie do zagranicznych towarów objętych zobowiązaniami UE dotyczącymi dostępu do rynku (określonych jako „towary i usługi objęte zobowiązaniami”) oraz do towarów i usług pochodzących z państw najsłabiej rozwiniętych. Obie te kategorie muszą być traktowane na równi z towarami i usługami z UE.

Artykuł 5 określa zasady dostępu dla towarów i usług pochodzących z państw trzecich nieobjętych zobowiązaniami UE dotyczącymi dostępu do rynku (określonych jako „towary i usługi nieobjęte zobowiązaniami”). Dostęp tych towarów i usług może podlegać środkom

⁷ COM(2011) 897 wersja ostateczna.

restrykcyjnym podejmowanym przez instytucje/podmioty zamawiające na podstawie mechanizmów ustanowionych niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 6 określa warunki, na jakich Komisja może wyrazić zgodę, aby poszczególne instytucje/podmioty zamawiające wykluczyły z postępowań przetargowych oferty, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości towarów i usług uwzględnionych w ofercie, w przypadku zamówień o szacunkowej wartości na poziomie lub powyżej 5 000 000 EUR.

Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający wskazał(a) w ogłoszeniu o zamówieniu zamiar wykluczenia towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami oraz otrzymuje oferty odpowiadające tej kategorii, musi powiadomić o tym Komisję oraz wskazać cechy danych ofert. Według danych dotyczących publikacji ogłoszeń w Dzienniku Urzędowym (TED, Tenders European Daily) jedynie 7 % wszystkich zamówień ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym miało wartość powyżej 5 mln EUR. Zamówienia te stanowią jednak 61 % wartości całego unijnego rynku zamówień publicznych. Komisja szacuje, że otrzymywałaby rocznie maksymalnie 35-45 przedmiotowych ogłoszeń.

W przypadku zamówień o szacunkowej wartości na poziomie lub powyżej 5 000 000 EUR, Komisja powinna podjąć decyzję o wykluczeniu. W odniesieniu do wszystkich zamówień Komisja powinna wyrażać zgodę na wykluczenie, jeżeli dane towary i usługi podlegają zastrzeżeniu dostępu do rynku na podstawie umowy międzynarodowej w sprawie zamówień publicznych. W przypadku braku takiej umowy Komisja wyraża zgodę na wykluczenie, jeżeli państwo trzecie utrzymuje środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień prowadzące do braku znaczącej wzajemności w otwarciu rynku między Unią a danym państwem trzecim. Dokonując oceny, czy występuje brak znaczącej wzajemności, Komisja bada, w jakim stopniu prawo zamówień publicznych danego państwa zapewnia przejrzystość zgodnie z międzynarodowymi standardami w dziedzinie zamówień publicznych oraz wyklucza możliwość dyskryminacji unijnych towarów, usług i wykonawców. Ponadto bada ona, w jakim stopniu organy publiczne oraz/lub poszczególni zamawiający utrzymują bądź przyjmują praktyki dyskryminujące towary, usługi i wykonawców z Unii.

Artykuł 7 nakłada na instytucje/podmioty zamawiające szczególny obowiązek informowania pozostałych oferentów uczestniczących w postępowaniu o udzielenie zamówienia o zamiarze przyjęcia rażąco tanich ofert, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości towarów i usług uwzględnionych w ofercie.

Artykuł 8 określa warunki, na jakich Komisja, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych stron, może wszcząć zewnętrzne postępowanie wyjaśniające w sprawie środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień przez państwa trzecie, oraz sposób przeprowadzenia takiego badania wyjaśniającego.

Artykuł 9 ustanawia mechanizm konsultacji z państwami trzecimi w przypadkach, gdy po przeprowadzeniu zewnętrznego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdzi, iż dane państwo przyjęło lub utrzymuje praktyki restrykcyjne w udzielaniu zamówień. W ramach tego mechanizmu Komisja zaprasza dane państwo do podjęcia dyskusji w celu usunięcia praktyki restrykcyjnej w udzielaniu zamówień oraz zapewnienia przejrzystości i równego traktowania dostawców, towarów i usług z UE. Schemat konsultacji uwzględnia różne sytuacje, jakie należy przeanalizować, takie jak istnienie mechanizmu rozwiązywania sporów w odniesieniu do praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień mających wpływ na zamówienia objęte zobowiązaniami, jednostronne środki zaradcze lub zawarcie umowy

międzynarodowej przewidującej równe traktowanie dostawców, towarów i usług z UE dotkniętych wcześniej praktykami restrykcyjnymi w udzielaniu zamówień. Komisja będzie uprawniona do przyjęcia aktu wykonawczego zakazującego wykluczania ofert obejmujących towary i usługi nieobjęte zobowiązaniami pochodzące z państw, z którymi prowadzone są istotne negocjacje dotyczące dostępu do rynku, jeżeli istnieje realna szansa usunięcia w bliskiej przyszłości praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień.

Artykuł 10 przyznaje Komisji uprawnienie do przyjęcia aktu wykonawczego dotyczącego „środków restrykcyjnych”, pod warunkiem że postępowanie wyjaśniające potwierdziło istnienie środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień w państwie trzecim oraz że Komisja podjęła próbę przeprowadzenia dyskusji dotyczącej dostępu do rynku w ramach mechanizmu konsultacji. Tego rodzaju środki obejmują zasadniczo: (i) dyskwalifikację określonych ofert złożonych w ponad 50 % z towarów lub usług pochodzących z danego państwa; oraz/lub (ii) obowiązkową karę cenową nakładaną na oferowane towary lub usługi, które pochodzą z danego państwa.

Artykuł 11 zawiera przepisy dotyczące wycofania lub zawieszenia przyjętych środków restrykcyjnych, jak również przyjęcia przez Komisję decyzji zakazującej stosowania art. 6 przez instytucje/podmioty zamawiające.

Artykuł 12 określa zasady przedstawiania przez oferentów informacji na temat stosowania środków restrykcyjnych przyjętych przez Komisję w związku z konkretnymi postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego.

Artykuł 13 określa sytuacje, w których instytucje/podmioty zamawiające są upoważnione do odrzucenia środków przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Przepis ten ma na celu pozostawienie instytucjom/podmiotom zamawiających elastyczności niezbędnej do zaspokojenia ich potrzeb zakupowych, a jednocześnie zapewnienie właściwego monitorowania sytuacji przez Komisję dzięki obowiązkowi powiadamiania.

Artykuły 14 i 15 regulują kwestie uprawnień przekazanych Komisji w celu przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 14 w zakresie zmian w załączniku w związku z zawarciem przez Unię nowych umów międzynarodowych w dziedzinie zamówień publicznych.

Artykuł 16 przewiduje środki ochrony prawnej w przypadku naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17 określa stosowną procedurę komitetową w zakresie przyjęcia aktów wykonawczych. Uprawnia ponadto Komisję do przyjęcia środków wykonawczych w zakresie ustanowienia standardowych formularzy.

Artykuł 19 nakłada na Komisję obowiązek składania sprawozdań z wykonania niniejszego rozporządzenia najrzadziej co trzy lata od jego wejścia w życie.

Artykuł 18 zawiera przepisy dotyczące poufności informacji otrzymywanych na podstawie niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 20 przewiduje uchylenie art. 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE.

Artykuł 21 określa wejście niniejszego rozporządzenia w życie.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁸,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Artykuł 21 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, iż Unia określa i prowadzi wspólne polityki i działania oraz dąży do zapewnienia wysokiego stopnia współpracy we wszelkich dziedzinach stosunków międzynarodowych, w tym w celu zachęcania wszystkich krajów do integracji w ramach gospodarki światowej, między innymi drogą stopniowego znoszenia ograniczeń w handlu międzynarodowym.
- (2) Zgodnie z art. 206 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), poprzez utworzenie unii celnej Unia przyczynia się, we wspólnym interesie, do harmonijnego rozwoju handlu światowego, stopniowego zniesienia ograniczeń w handlu międzynarodowym i w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych oraz do obniżenia barier celnych i innych.
- (3) Zgodnie z art. 26 TFUE, Unia przyjmuje środki w celu ustanowienia lub zapewnienia funkcjonowania rynku wewnętrznego obejmującego obszar bez granic wewnętrznych,

⁸ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

⁹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

w którym jest zapewniony swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału, zgodnie z postanowieniami Traktatów.

- (4) Artykuł III:8 Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. oraz art. XIII Układu ogólnego w sprawie handlu usługami wyłączają zamówienia rządowe z zakresu głównych dyscyplin wielostronnych WTO.
- (5) W kontekście Światowej Organizacji Handlu oraz swoich stosunków dwustronnych Unia postuluje ambitne otwarcie międzynarodowych rynków zamówień publicznych Unii i jej partnerów handlowych, w oparciu o zasadę wzajemności i obopólnych korzyści.
- (6) Wiele państw trzecich jest niechętnych otwarciu swoich rynków zamówień publicznych na międzynarodową konkurencję bądź większemu otwarciu tych rynków ponad to, co ma dotąd miejsce. W rezultacie unijni wykonawcy napotykać praktyki restrykcyjne w udzielaniu zamówień w przypadku wielu partnerów handlowych Unii. Te praktyki restrykcyjne w udzielaniu zamówień skutkują utratą istotnych możliwości handlowych.
- (7) Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych¹⁰ oraz dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi¹¹ zawierają jedynie kilka przepisów dotyczących zewnętrznego aspektu unijnej polityki zamówień publicznych, w szczególności art. 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE. Przepisy te mają jednak ograniczony zakres i z uwagi na brak wytycznych nie są szeroko stosowane przez podmioty zamawiające.
- (8) Zgodnie z art. 207 TFUE wspólna polityka handlowa w dziedzinie zamówień publicznych powinna opierać się na jednolitych zasadach.
- (9) W interesie pewności prawa dla wykonawców i instytucji/podmiotów zamawiających z Unii oraz państw trzecich międzynarodowe zobowiązania dotyczące dostępu do rynku podjęte przez Unię wobec państw trzecich w dziedzinie zamówień publicznych powinny zostać odzwierciedlone w unijnym porządku prawnym, zapewniając tym samym ich skuteczne stosowanie. Komisja powinna wydać wytyczne na temat stosowania istniejących zobowiązań międzynarodowych Unii Europejskiej dotyczących dostępu do rynku. Wspomniane wytyczne powinny być regularnie aktualizowane i dostarczać łatwych w użyciu informacji.
- (10) Realizacja celów dotyczących poprawy dostępu wykonawców z UE do rynków zamówień publicznych określonych państw trzecich chronionych za pomocą środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień, a także zachowania równych warunków konkurencji w ramach jednolitego rynku europejskiego, wymaga ujednolicenia w całej Unii Europejskiej zasad traktowania towarów i usług nieobjętych międzynarodowymi zobowiązaniami Unii.

¹⁰ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1.

¹¹ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114.

- (11) W tym celu należy ustalić reguły pochodzenia, tak aby instytucje/podmioty zamawiające wiedziały, czy dane towary i usługi są objęte międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej. Pochodzenie towaru należy ustalać zgodnie z art. 22-26 rozporządzenia (WE) nr 2913/1992 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny¹². Zgodnie z tym rozporządzeniem towar należy uznać za towar unijny, jeżeli został w całości uzyskany lub wyprodukowany w Unii. Towar, w którego produkcję zaangażowane jest co najmniej jedno państwo trzecie, jest uznawany za pochodzący z państwa, w którym został poddany ostatniej istotnej, ekonomicznie uzasadnionej obróbce lub przetworzeniu, które spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu. Pochodzenie usługi należy ustalać na podstawie pochodzenia dostarczającej go osoby fizycznej lub prawnej. Wytyczne, o których mowa w motywie 9, powinny obejmować zastosowanie reguł pochodzenia w praktyce.
- (12) Komisja powinna ocenić, czy wyrazić zgodę na to, by instytucje/podmioty zamawiające w rozumieniu dyrektyw [2004/17/WE i 2004/18/WE oraz dyrektywy [...] Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia [...]....w sprawie udzielania koncesji¹³], w przypadku zamówień o szacunkowej wartości na poziomie lub powyżej 5 000 000 EUR, wykluczyły z postępowań o udzielenie zamówienia towary i usługi nieobjęte międzynarodowymi zobowiązaniami ze strony Unii Europejskiej.
- (13) W interesie przejrzystości instytucje/podmioty zamawiające zamierzające skorzystać ze swoich uprawnień zgodnie z niniejszym rozporządzeniem w zakresie wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia ofert obejmujących towary lub usługi pochodzące spoza Unii Europejskiej, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości danych towarów i usług, powinny poinformować o tym wykonawców w ogłoszeniu o zamówieniu publikowanym w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (14) Aby umożliwić Komisji podjęcie decyzji o wykluczeniu pochodzących z państw trzecich towarów i usług nieobjętych międzynarodowymi zobowiązaniami ze strony Unii, instytucje/podmioty zamawiające powinny powiadamiać Komisję o zamiarze wykluczenia takich towarów i usług przy użyciu standardowego formularza zawierającego wystarczające informacje pozwalające Komisji na podjęcie decyzji.
- (15) W przypadku zamówień o szacunkowej wartości na poziomie lub powyżej 5 000 000 EUR Komisja powinna wyrazić zgodę na planowane wykluczenie, jeżeli umowa międzynarodowa dotycząca dostępu do rynku w dziedzinie zamówień publicznych pomiędzy Unią a państwem, z którego pochodzą dane towary lub usługi, zawiera – w odniesieniu do towarów lub usług, których dotyczy proponowane wykluczenie – wyraźne zastrzeżenia dostępu do rynku ze strony Unii. W przypadku braku takiej umowy Komisja powinna wyrazić zgodę na wykluczenie, jeżeli państwo trzecie utrzymuje środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień prowadzące do braku znaczącej wzajemności w otwarciu rynku między Unią a danym państwem trzecim. Należy domniemywać braku znaczącej wzajemności, jeżeli środki restrykcyjne w udzielaniu

¹² Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1.

¹³ Dz.U. L ...

zamówień skutkują poważną i powtarzającą się dyskryminacją wykonawców, towarów i usług z UE.

- (16) Dokonując oceny, czy występuje brak znaczącej wzajemności, Komisja powinna badać, w jakim stopniu prawo zamówień publicznych danego państwa zapewnia przejrzystość zgodnie z międzynarodowymi standardami w dziedzinie zamówień publicznych oraz wyklucza możliwość dyskryminacji unijnych towarów, usług i wykonawców. Ponadto powinna ona badać, w jakim stopniu organy publiczne oraz/lub poszczególni zamawiający utrzymują bądź przyjmują praktyki dyskryminujące towary, usługi i wykonawców z Unii.
- (17) Komisja powinna być w stanie zapobiegać ewentualnemu negatywnemu wpływowi planowanego wykluczenia na negocjacje handlowe prowadzone z danym państwem. W związku z tym Komisja powinna, w przypadku gdy dane państwo prowadzi z Unią istotne negocjacje dotyczące dostępu do rynku w dziedzinie zamówień publicznych, a Komisja uważa, że istnieje realna szansa usunięcia w bliskiej przyszłości praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień, mieć możliwość przyjęcia aktu wykonawczego stanowiącego, iż nie należy wykluczać towarów i usług pochodzących z tego państwa z postępowań o udzielenie zamówienia przez okres jednego roku.
- (18) W świetle faktu, iż dostęp towarów i usług z państw trzecich do unijnego rynku zamówień publicznych wchodzi w zakres wspólnej polityki handlowej, państwa członkowskie lub ich instytucje/podmioty zamawiające nie powinny mieć możliwości ograniczania dostępu towarów lub usług z państw trzecich do swoich postępowań przetargowych za pomocą jakichkolwiek środków innych niż przewidziane w niniejszym rozporządzeniu.
- (19) W świetle znaczących trudności instytucji/podmiotów zamawiających związanych z oceną wyjaśnień oferentów w kontekście ofert obejmujących towary lub usługi pochodzące spoza Unii Europejskiej, w których wartość towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości danych towarów i usług, należy zapewnić większą przejrzystość w zakresie traktowania rażąco tanich ofert. Niezależnie od przepisów przewidzianych w art. 69 dyrektywy w sprawie zamówień publicznych oraz art. 79 dyrektywy w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, instytucje/podmioty zamawiające, które zamierzają zaakceptować tego rodzaju rażąco tanią ofertę, powinny poinformować o tym pozostałych oferentów na piśmie, podając przy tym uzasadnienie rażąco niskiego poziomu ceny lub kosztów. Umożliwi to wspomnianym oferentom bardziej precyzyjną ocenę, czy zwycięski oferent jest w stanie zrealizować w pełni zamówienie na warunkach określonych w dokumentach przetargowych. Tym samym te dodatkowe informacje pozwolą zapewnić w większym stopniu równe warunki działania na rynku zamówień publicznych UE.
- (20) Komisja powinna mieć możliwość wszczęcia w dowolnym momencie, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych stron, zewnętrznego postępowania wyjaśniającego w sprawie praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień utrzymywanych rzekomo przez państwo trzecie. W tym kontekście należy w szczególności uwzględnić fakt wyrażenia przez Komisję zgody na szereg planowanych wykluczeń dotyczących państwa trzeciego zgodnie z art. 6 ust. 2 niniejszego rozporządzenia. Tego rodzaju postępowania wyjaśniające powinny pozostawać bez uszczerbku dla rozporządzenia Rady (WE) nr 3286/94 z dnia 22

grudnia 1994 r. ustanawiającego procedury wspólnotowe w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Wspólnoty zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu¹⁴.

- (21) Jeżeli Komisja, na podstawie dostępnych jej informacji, ma powód, aby uważać, iż państwo trzecie przyjęło lub utrzymuje praktykę restrykcyjną w udzielaniu zamówień, powinna mieć możliwość wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Jeżeli istnienie praktyki restrykcyjnej w udzielaniu zamówień w państwie trzecim potwierdzi się, Komisja powinna zaprosić dane państwo do podjęcia konsultacji w celu poprawy możliwości przetargowych dla wykonawców, towarów i usług z UE w zamówieniach publicznych w tym państwie.
- (22) Jeżeli konsultacje z danym państwem nie prowadzą do wystarczającej poprawy w zakresie możliwości przetargowych dla wykonawców, towarów i usług z UE, Komisja powinna podjąć odpowiednie środki restrykcyjne.
- (23) Tego rodzaju środki mogą obejmować obowiązkowe wykluczanie towarów i usług z państwa trzeciego z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w Unii Europejskiej, bądź mogą poddawać oferty zawierające towary lub usługi pochodzące z tego państwa obowiązkowej karze cenowej. Aby zapobiec obchodzeniu tych środków, konieczne może być również wykluczenie określonych osób prawnych, mających siedzibę w Unii Europejskiej i kontrolowanych przez podmioty zagraniczne lub będących ich własnością, które nie prowadzą istotnej działalności gospodarczej bezpośrednio i skutecznie powiązanej z gospodarką danego państwa członkowskiego. Odpowiednie środki nie powinny być nieproporcjonalne do praktyk restrykcyjnych w udzielaniu zamówień, na które stanowią odpowiedź.
- (24) Konieczne jest, aby instytucje/podmioty zamawiające miały dostęp do szerokiej gamy wysokiej jakości produktów zaspokajających ich potrzeby zakupowe po konkurencyjnych cenach. W związku z tym instytucje/podmioty zamawiające powinny mieć możliwość niestosowania środków ograniczających dostęp towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami w przypadku, gdy brakuje towarów lub usług unijnych bądź objętych zobowiązaniami, które spełniałyby wymogi instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego w zakresie zabezpieczenia zasadniczych potrzeb społecznych, dotyczących na przykład zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, lub gdy zastosowanie środka prowadziło do nieproporcjonalnego wzrostu ceny lub kosztów zamówienia.
- (25) W przypadku nieprawidłowego zastosowania przez instytucje/podmioty zamawiające wyjątków od środków ograniczających dostęp towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami, Komisja powinna mieć możliwość wykorzystania mechanizmu naprawczego wynikającego z art. 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane¹⁵ lub z art. 8 dyrektywy Rady 92/13/EWG koordynującej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne

¹⁴ Dz.U. L 349 z 31.12.1994.

¹⁵ Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 33.

odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji¹⁶. Z tego samego powodu umowy, które zostały zawarte z wykonawcami z naruszeniem decyzji Komisji o planowanych wykluczeniach zgłoszonych przez instytucje/podmioty zamawiające lub z naruszeniem środków ograniczających dostęp towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami, należy uznać za nieskuteczne w rozumieniu dyrektywy 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁷.

- (26) W kontekście ogólnej polityki Unii w odniesieniu do państw najslabiej rozwiniętych, określonej, między innymi, w rozporządzeniu Rady (WE) nr 732/2008 z dnia 22 lipca 2008 r. wprowadzającym ogólny system preferencji taryfowych od dnia 1 stycznia 2009 r., właściwe jest zrównanie towarów i usług pochodzących z tych krajów z unijnymi towarami i usługami.
- (27) Aby odzwierciedlić w unijnym porządku prawnym międzynarodowe zobowiązania dotyczące dostępu do rynku podjęte przez Unię w dziedzinie zamówień publicznych po przyjęciu niniejszego rozporządzenia, należy powierzyć Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w zakresie zmiany wykazu umów międzynarodowych stanowiącego załącznik do niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (28) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję.
- (29) Należy stosować procedurę doradczą przy przyjmowaniu aktów wykonawczych dotyczących opracowania standardowych formularzy na potrzeby publikacji ogłoszeń, przekazywania powiadomień do Komisji oraz oświadczeń dotyczących pochodzenia towarów i usług. Decyzje te nie wywierają żadnych skutków ani pod względem finansowym ani pod względem charakteru i zakresu obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia. Akty te charakteryzują się bowiem tym, że mają wyłącznie administracyjny cel i służą ułatwieniu stosowania zasad określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (30) Komisja powinna składać co trzy lata sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia.
- (31) Zgodnie z zasadą proporcjonalności, dla realizacji podstawowego celu dotyczącego ustanowienia wspólnej polityki zewnętrznej w dziedzinie zamówień publicznych

¹⁶ Dz.U. L 76 z 23.3.1992, s. 14.

¹⁷ Dz.U. L 335 z 20.12.2007, s. 31.

konieczne i właściwe jest określenie zasad traktowania towarów i usług nieobjętych międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej. Niniejsze rozporządzenie w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia zamierzonych celów, zgodnie z art. 5 akapit trzeci Traktatu o Unii Europejskiej,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I **PRZEPISY OGÓLNE**

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie określa zasady dostępu towarów i usług z państw trzecich do zamówień udzielanych na potrzeby realizacji robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawy towarów i świadczenia usług przez instytucje/podmioty zamawiające z Unii, a także ustanawia procedury wspierające negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich.
2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do zamówień objętych następującymi aktami:
 - (a) dyrektywą [2004/17/WE];
 - (b) dyrektywą [2004/18/WE];
 - (c) dyrektywą [201./... (w sprawie udzielania koncesji)]

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do zamówień dotyczących towarów i usług zamawianych do celów rządowych, a nie w celu ich komercyjnej odsprzedaży ani w celu wykorzystania ich do produkcji towarów lub świadczenia usług w sprzedaży komercyjnej.

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają następujące definicje:
 - (a) „dostawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która oferuje towary na rynku;
 - (b) „usługodawca” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która oferuje realizację robót budowlanych lub obiektu budowlanego bądź usług na rynku;

- (c) „instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający” oznacza „instytucję zamawiającą” zgodnie z definicją w [art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE] oraz „podmiot zamawiający” zgodnie z definicją w [art. 2 dyrektywy 2004/17/WE oraz art. 3 i 4 dyrektywy 20.. w sprawie udzielania koncesji];
- (d) „towary lub usługi objęte zobowiązaniami” oznaczają towary lub usługi pochodzące z państwa, z którym Unia zawarła umowę międzynarodową w dziedzinie zamówień publicznych zawierającą zobowiązania dotyczące dostępu do rynku, i w odniesieniu do których przedmiotowa umowa ma zastosowanie. Załącznik I do niniejszego rozporządzenia zawiera wykaz stosownych umów;
- (e) „towary lub usługi nieobjęte zobowiązaniami” oznaczają towary lub usługi pochodzące z państwa, z którym Unia nie zawarła umowy międzynarodowej w dziedzinie zamówień publicznych zawierającej zobowiązania dotyczące dostępu do rynku, lub towary lub usługi pochodzące z państwa, z którym Unia zawarła tego rodzaju umowę, ale w odniesieniu do których przedmiotowa umowa nie ma zastosowania;
- (f) „środek” oznacza dowolny przepis ustawowy lub wykonawczy lub dowolną praktykę, bądź kombinację tych elementów;
- (g) „zainteresowane strony” oznaczają spółki lub firmy utworzone zgodnie z prawem państwa członkowskiego i posiadające swą statutową siedzibę, zarząd lub główne przedsiębiorstwo wewnątrz Unii, których bezpośrednio dotyczy produkcja towarów lub świadczenie usług będących przedmiotem środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień przez państwa trzecie.

2. Do celów niniejszego rozporządzenia:

- (a) termin „państwo” może odnosić się do dowolnego państwa lub odrębnego terytorium celnego, przy czym oznaczenie takie pozostaje bez konsekwencji dla kwestii suwerenności;
- (b) termin „wykonawca” obejmuje w równym stopniu pojęcia dostawcy i usługodawcy;
- (c) wykonawca, który złożył ofertę, oznaczany jest jako „oferent”;
- (d) realizację robót budowlanych lub obiektu budowlanego w rozumieniu dyrektyw [2004/17/WE i 2004/18/WE oraz dyrektywy 201../. w sprawie udzielania koncesji] uznaje się do celów niniejszego rozporządzenia za świadczenie usługi;
- (e) „obowiązkowa kara cenowa” odnosi się do obowiązku podmiotów zamawiających w zakresie podniesienia, z pewnymi wyjątkami, ceny usług lub towarów pochodzących z określonych państw trzecich, które zostały zaoferowane w postępowaniach o udzielenie zamówienia.

Artykuł 3

Reguły pochodzenia

1. Pochodzenie towaru ustala się zgodnie z art. 22–26 rozporządzenia (WE) nr 2913/1992 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny¹⁸.
2. Pochodzenie usługi ustala się na podstawie pochodzenia dostarczającej ją osoby fizycznej lub prawnej. Za państwo pochodzenia usługodawcy uznaje się:
 - (a) w przypadku osoby fizycznej – państwo, którego osoba ta jest obywatelem lub w którym posiada miejsce stałego pobytu;
 - (b) w przypadku osoby prawnej – jedno z poniższych państw:
 - (1) jeżeli usługa jest świadczona inaczej niż poprzez obecność handlową w Unii – państwo, w którym osoba prawna została utworzona lub w inny sposób zorganizowana zgodnie z prawodawstwem tego państwa i na terytorium którego osoba prawna prowadzi istotną działalność gospodarczą;
 - (2) jeżeli usługa jest świadczona poprzez obecność handlową w Unii – państwo, w którym osoba prawna ma siedzibę i na terytorium którego prowadzi istotną działalność gospodarczą bezpośrednio i skutecznie powiązaną z gospodarką danego państwa członkowskiego.

Do celów pkt 2, w przypadku gdy osoba prawna nie prowadzi istotnej działalności gospodarczej bezpośrednio i skutecznie powiązanej z gospodarką danego państwa członkowskiego, pochodzenie osób fizycznych lub prawnych, które są właścicielami osoby prawnej świadczącej usługę lub sprawują nad nią kontrolę.

Osobę prawną świadczącą usługę uznaje się:

za „będącą własnością” osób z danego państwa, jeżeli więcej niż 50 procent jej udziałów jest w posiadaniu osób z tego państwa, oraz za „kontrolowaną” przez osoby z danego państwa, jeżeli osoby takie mają uprawnienie do powołania większości zarządu albo mogą w inny uprawniony sposób kierować jej działaniami.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia towary lub usługi pochodzące z państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego innych niż państwa członkowskie traktuje się jak pochodzące z państw członkowskich.

Rozdział II

TRAKTOWANIE TOWARÓW I USŁUG OBJĘTYCH ZOBOWIĄZANAMI ORAZ TOWARÓW I USŁUG NIEOBJĘTYCH ZOBOWIĄZANAMI, RAŻĄCO TANIE OFERTY

¹⁸ Dz.U. L 302 z 19.10.1992, s. 1.

Artykuł 4

Traktowanie towarów i usług objętych zobowiązaniami

Przy udzielaniu zamówień na potrzeby realizacji robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawy towarów lub świadczenia usług, instytucje/podmioty zamawiające traktują towary i usługi objęte zobowiązaniami na równi z towarami i usługami pochodzącymi z UE.

Towary lub usługi pochodzące z państw najslabiej rozwiniętych wymienionych w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 732/2008 traktuje się jak towary i usługi objęte zobowiązaniami.

Artykuł 5

Zasady dostępu towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami

Towary i usługi nieobjęte zobowiązaniami mogą podlegać środkom restrykcyjnym podjętym przez Komisję:

- a) na wniosek poszczególnych podmiotów zamawiających zgodnie z zasadami określonymi w art. 6;
- b) zgodnie z zasadami określonymi w art. 10 i 11.

Artykuł 6

Prawo instytucji/podmiotów zamawiających do wykluczania ofert obejmujących towary i usługi nieobjęte zobowiązaniami

1. Na wniosek instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, w przypadku zamówień o szacunkowej wartości na poziomie lub powyżej 5 000 000 EUR bez podatku od wartości dodanej (VAT), Komisja ocenia, czy wyrazić zgodę na wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia oferty obejmującej towary lub usługi pochodzące spoza Unii, jeżeli wartość towarów lub usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50% całkowitej wartości towarów lub usług uwzględnionych w ofercie, na warunkach określonych poniżej.
2. Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zamierza złożyć wniosek o wykluczenie z postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie ust. 1, wskazuje ten fakt w ogłoszeniu o zamówieniu, które publikuje zgodnie z art. 35 dyrektywy 2004/18/WE lub zgodnie z art. 42 dyrektywy 2004/17/WE lub art. 26 dyrektywy w sprawie udzielania koncesji.

Instytucje/podmioty zamawiające wymagają od oferentów przedstawienia informacji na temat pochodzenia towarów lub usług uwzględnionych w ofercie oraz ich wartości. Akceptują one oświadczenia własne jako wstępny dowód na to, iż oferty

nie mogą zostać wykluczone zgodnie z ust. 1. W każdej chwili w toku postępowania instytucja zamawiająca może poprosić oferenta o przedstawienie całości lub części wymaganej dokumentacji, jeżeli wydaje się to niezbędne do zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania. Komisja może przyjąć akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze na potrzeby oświadczeń dotyczących pochodzenia towarów i usług. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 3.

Jeżeli instytucje/podmioty zamawiające otrzymują oferty spełniające warunki ust. 1, w odniesieniu do których zamierzają na tej podstawie złożyć wnioski o wykluczenie, przekazują powiadomienie do Komisji. W trakcie trwania procedury powiadomienia instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może kontynuować analizę ofert.

Powiadomienie przesyła się za pomocą środków elektronicznych z wykorzystaniem standardowego formularza. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 3. Przedmiotowy formularz zawiera następujące informacje:

- (a) nazwę i dane kontaktowe instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- (b) opis przedmiotu zamówienia;
- (c) nazwę i dane kontaktowe wykonawcy, którego oferta ma zostać wykluczona;
- (d) informacje na temat pochodzenia wykonawcy, towarów lub usług oraz ich wartości.

Komisja może poprosić instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający o dodatkowe informacje.

Informacje te przekazuje się w terminie ośmiu dni roboczych, licząc od pierwszego dnia roboczego następującego po dniu otrzymania wniosku o udzielenie dodatkowych informacji. Jeżeli Komisja nie otrzyma informacji w tym terminie, termin określony w ust. 3 zawieszają się do czasu otrzymania przed Komisją wymaganych informacji.

3. W odniesieniu do zamówień, o których mowa w ust. 1, Komisja przyjmuje akt wykonawczy dotyczący zgody na planowane wykluczenie w terminie dwóch miesięcy, licząc od pierwszego dnia roboczego następującego po dniu otrzymania przez Komisję powiadomienia. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2. W należycie uzasadnionych przypadkach termin ten można przedłużyć jeden raz o maksymalnie dwa miesiące, szczególnie gdy informacje zawarte w powiadomieniu lub w załączonej dokumentacji są niepełne lub niedokładne, bądź jeżeli przytoczone fakty podlegają istotnym zmianom. Jeżeli – do końca wspomnianego dwumiesięcznego terminu bądź do końca przedłużonego terminu – Komisja nie przyjmie decyzji zezwalającej lub niezezwalającej na wykluczenie, uznaje się, że Komisja nie wyraziła zgody na wykluczenie.
4. Przyjmując akty wykonawcze zgodnie z ust. 3, Komisja wyraża zgodę na planowane wykluczenie w następujących przypadkach:

- (a) jeżeli umowa międzynarodowa dotycząca dostępu do rynku w dziedzinie zamówień publicznych pomiędzy Unią a państwem, z którego pochodzą dane towary lub usługi, zawiera – w odniesieniu do towarów lub usług, których dotyczy proponowane wykluczenie – wyraźne zastrzeżenia dostępu do rynku ze strony Unii;
- (b) jeżeli umowa, o której mowa w lit. a), nie istnieje, a państwo trzecie utrzymuje środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień prowadzące do braku znaczącej wzajemności w otwarciu rynku między Unią a danym państwem trzecim.

Do celów lit. b) domniemywa się braku znaczącej wzajemności, jeżeli środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień skutkują poważną i powtarzającą się dyskryminacją unijnych wykonawców, towarów i usług.

Przyjmując akty wykonawcze zgodnie z ust. 3, Komisja nie wyraża zgody na planowane wykluczenie, jeżeli naruszyłyby to zobowiązania dotyczące dostępu do rynku podjęte przez Unię w jej umowach międzynarodowych.

- 5. Dokonując oceny, czy występuje brak znaczącej wzajemności, Komisja bada następujące elementy:
 - (a) w jakim stopniu prawo zamówień publicznych danego państwa zapewnia przejrzystość zgodnie z międzynarodowymi standardami w dziedzinie zamówień publicznych oraz wyklucza możliwość dyskryminacji unijnych towarów, usług i wykonawców;
 - (b) w jakim stopniu organy publiczne lub poszczególni zamawiający utrzymują bądź przyjmują praktyki dyskryminujące towary, usługi i wykonawców z Unii.
- 6. Przed podjęciem decyzji na podstawie ust. 3 Komisja wysłuchuje zainteresowanego oferenta lub zainteresowanych oferentów.
- 7. Instytucje/podmioty zamawiające, które wykluczyły oferty na podstawie ust. 1, wskazują ten fakt w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia publikowanym przez nie zgodnie z art. 35 dyrektywy 2004/18/WE, art. 42 dyrektywy 2004/17/WE lub art. 27 dyrektywy w sprawie udzielania koncesji. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze dla ogłoszeń o udzieleniu zamówienia. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 3.
- 8. Ustęp 1 nie ma zastosowania, jeżeli Komisja przyjęła akt wykonawczy dotyczący dostępu towarów i usług z państwa, które prowadzi z Unią istotne negocjacje, jak określono w art. 9 ust. 4.

Rozdział III

PRZEPISY DOTYCZĄCE RAŻĄCO TANICH OFERT

Artykuł 7

Rażąco tanie oferty

Jeżeli instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zamierza, zgodnie z art. 69 dyrektywy w sprawie zamówień publicznych lub zgodnie z art. 79 dyrektywy w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, po zweryfikowaniu wyjaśnień oferenta, zaakceptować rażąco tanią ofertę obejmującą towary lub usługi pochodzące spoza Unii Europejskiej, w których wartość towarów lub usług nieobjętych zobowiązaniami przekracza 50 % całkowitej wartości towarów lub usług uwzględnionych w ofercie, powiadamia o tym pozostałych oferentów na piśmie, podając przy tym uzasadnienie rażąco niskiego poziomu ceny lub kosztów.

Instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający może nie udzielić pewnych informacji, jeżeli stanowiłoby to przeszkodę w stosowaniu prawa, było niezgodne z interesem publicznym, stanowiłoby uszczerbek dla zasadniczych interesów handlowych prywatnych i państwowych podmiotów gospodarczych lub też zaburzało uczciwą konkurencję między nimi.

Rozdział IV

POSTĘPOWANIE WYJAŚNIAJĄCE KOMISJI, KONSULTACJE ORAZ ŚRODKI OGRANICZAJĄCE TYMCZASOWO DOSTĘP TOWARÓW I USŁUG NIEOBJĘTYCH ZOBOWIĄZANAMI DO RYNKU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH UE

Artykuł 8

Postępowanie wyjaśniające w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z UE do rynków zamówień publicznych państw trzecich

1. Jeżeli Komisja uzna, iż leży to w interesie Unii, może w dowolnym momencie, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych stron bądź państwa członkowskiego, wszcząć zewnętrzne postępowanie wyjaśniające w sprawie rzekomych środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień.

W szczególności Komisja bierze pod uwagę, czy wyrażono zgodę na większą liczbę planowanych wykluczeń na podstawie art. 6 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

W przypadku wszczęcia postępowania wyjaśniającego Komisja publikuje ogłoszenie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, zapraszając zainteresowane strony i państwa członkowskie do przekazania Komisji wszelkich istotnych informacji w wyznaczonym terminie.

2. Postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w oparciu o kryteria określone w art. 6.

3. Ocena, czy dane państwo trzecie utrzymuje środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień, jest dokonywana przez Komisję na podstawie informacji dostarczonych przez zainteresowane strony i państwa członkowskie oraz/lub faktów zebranych przez Komisję w trakcie jej postępowania wyjaśniającego, i kończy się w terminie dziewięciu miesięcy od wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W należycie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony o trzy miesiące.
4. W przypadku gdy w rezultacie zewnętrznego postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdzi, iż dane państwo trzecie nie utrzymuje rzekomych środków restrykcyjnych w udzielaniu zamówień, przyjmuje ona decyzję zamykającą postępowanie wyjaśniające. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

Artykuł 9

Konsultacje z państwem trzecim

1. Jeżeli w rezultacie postępowania wyjaśniającego stwierdzone zostanie, iż państwo utrzymuje środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień, Komisja może zaprosić to państwo – w przypadku gdy uzna, iż uzasadnia to interes UE – do podjęcia konsultacji w celu zapewnienia udziału unijnych wykonawców, towarów i usług w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na warunkach nie mniej korzystnych niż przyznane krajowym wykonawcom, towarom i usługom tego państwa oraz w celu zapewnienia stosowania zasad przejrzystości i równego traktowania.

W przypadku gdy dane państwo odrzuca zaproszenie do podjęcia konsultacji, Komisja, przyjmując akty wykonawcze na podstawie art. 10 w zakresie ograniczenia dostępu towarów i usług pochodzących z tego państwa trzeciego, podejmuje decyzję w oparciu o dostępne informacje.

2. Jeżeli dane państwo jest stroną Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO lub zawarło z UE umowę handlową, która zawiera postanowienia dotyczące zamówień publicznych, Komisja postępuje zgodnie z mechanizmami konsultacji lub rozwiązywania sporów określonymi w tej umowie, w przypadku gdy praktyki restrykcyjne są związane z zamówieniami objętymi zobowiązaniami dotyczącymi dostępu do rynku, podjętymi przez dane państwo w stosunku do Unii.
3. Jeżeli, po rozpoczęciu konsultacji, dane państwo przyjmie zadowalające środki zaradcze/naprawcze, lecz bez podejmowania nowych zobowiązań dotyczących dostępu do rynku, Komisja może zawiesić lub zakończyć konsultacje.

Komisja nadzoruje, w stosownych przypadkach na podstawie informacji dostarczanych w odpowiednich odstępach czasu, stosowanie wspomnianych środków zaradczych/naprawczych, których może żądać od danego państwa trzeciego.

Jeżeli środki zaradcze/naprawcze przyjęte przez dane państwo trzecie zostały uchylone, zawieszono lub niewłaściwie wykonane, Komisja może:

- (i) wznowić lub rozpocząć od nowa konsultacje z danym państwem trzecim; oraz/lub
- (ii) działając zgodnie z art. 10, przyjmując akty wykonawcze ograniczające dostęp towarów i usług pochodzących z państwa trzeciego.

Akty wykonawcze, o których mowa w niniejszym ustępie, przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

- 4. Jeżeli po rozpoczęciu konsultacji wydaje się, iż najbardziej właściwym sposobem wyeliminowania praktyki restrykcyjnej w udzielaniu zamówień jest zawarcie umowy międzynarodowej, negocjacje przeprowadza się zgodnie z przepisami art. 207 i 218 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Jeżeli dane państwo prowadzi z Unią istotne negocjacje dotyczące dostępu do rynku w dziedzinie zamówień publicznych, Komisja może przyjąć akt wykonawczy stanowiący, iż towary i usługi z tego państwa nie mogą być wykluczane z postępowań o udzielenie zamówienia na podstawie art. 6.
- 5. Komisja może zakończyć konsultacje, jeżeli dane państwo podejmie międzynarodowe zobowiązania uzgodnione z Unią poprzez jedno z poniższych rozwiązań:
 - (a) przystąpienie do Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO;
 - (b) zawarcie z Unią umowy dwustronnej, która zawiera zobowiązania dotyczące dostępu do rynku w dziedzinie zamówień publicznych; lub
 - (c) rozszerzenie swoich zobowiązań dotyczących dostępu do rynku wynikających z Porozumienia w sprawie zamówień rządowych w ramach WTO lub z umowy dwustronnej zawartej z Unią w tych ramach.

Konsultacje można również zakończyć w przypadku, gdy środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień nadal występują w momencie podejmowania tych zobowiązań, o ile zobowiązania te zawierają szczegółowe postanowienia dotyczące wyeliminowania tych praktyk.

- 6. W przypadku gdy konsultacje z państwem trzecim nie doprowadzą do zadowalających rezultatów w terminie 15 miesięcy od daty ich rozpoczęcia, Komisja kończy konsultacje oraz rozważa podjęcie działań zgodnie z art. 10 w zakresie przyjęcia aktów wykonawczych ograniczających dostęp towarów i usług pochodzących z państwa trzeciego.

Artykuł 10

Przyjmowanie środków ograniczających dostęp towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami do rynku zamówień publicznych UE

- 1. Jeżeli w trakcie postępowania wyjaśniającego prowadzonego na podstawie art. 8, oraz po zastosowaniu procedury przewidzianej w art. 9, stwierdzone zostanie, iż środki restrykcyjne w udzielaniu zamówień, przyjęte lub utrzymywane przez

państwo trzecie, prowadzą do braku znaczącej wzajemności w otwarciu rynku między Unią a danym państwem trzecim, jak określono w art. 6, Komisja może przyjąć akty wykonawcze tymczasowo ograniczające dostęp towarów i usług nieobjętych zobowiązaniami pochodzących z danego państwa trzeciego. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

2. Środki przyjęte na podstawie ust. 1 mogą mieć jedną z poniższych postaci:
 - (a) wykluczenia ofert, w których ponad 50 % całkowitej wartości stanowią towary lub usługi nieobjęte zobowiązaniami pochodzące z państwa przyjmującego lub utrzymującego praktykę restrykcyjną w udzielaniu zamówień; oraz/lub
 - (b) obowiązkowej kary cenowej dotyczącej tej części oferty, którą stanowią towary lub usługi nieobjęte zobowiązaniami pochodzące z państwa przyjmującego lub utrzymującego praktykę restrykcyjną w udzielaniu zamówień.
3. Środki przyjęte na podstawie ust. 1 mogą w szczególności ograniczać się do:
 - (a) zamówień publicznych udzielanych przez określone kategorie instytucji/podmiotów zamawiających;
 - (b) zamówień publicznych dotyczących określonych kategorii towarów lub usług;
 - (c) zamówień publicznych powyżej lub w zakresie określonych wartości progowych.

Artykuł 11

Wycofanie lub zawieszenie środków

1. W przypadku gdy Komisja uzna, iż powody, które uzasadniały przyjęcie środków zgodnie z art. 9 ust. 4 i 10, nie mają już zastosowania, może ona przyjąć akt wykonawczy w celu:
 - (a) uchylecia przedmiotowych środków; lub
 - (b) zawieszenia stosowania środków przez okres do jednego roku.Do celów lit. b) Komisja może w dowolnym momencie przywrócić stosowanie środków w drodze aktu wykonawczego.
2. Akty wykonawcze, o których mowa w niniejszym artykule, przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 17 ust. 2.

Artykuł 12

Informowanie oferentów

1. W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia podlegające środkom restrykcyjnym przyjętym na podstawie art. 10 lub przywróconym na podstawie art. 11, wskazuje ten fakt w ogłoszeniu o zamówieniu, które publikuje zgodnie z art. 35 dyrektywy 2004/18/WE lub art. 42 dyrektywy 2004/17/WE. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 3.2 W przypadku gdy wykluczenie oferty jest oparte na zastosowaniu środków przyjętych na podstawie art. 10 lub przywróconych na podstawie art. 11, instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający informuje o tym oferentów, których oferty odrzucono.

Artykuł 13

Wyjątki

1. Instytucje/podmioty zamawiające mogą postanowić o niestosowaniu środków przyjętych na podstawie art. 10 w odniesieniu do postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli:
 - (a) brakuje dostępnych towarów lub usług unijnych bądź objętych zobowiązaniami, które spełniałyby wymogi podmiotu zamawiającego; lub
 - (b) zastosowanie środka prowadziło do nieproporcjonalnego wzrostu ceny lub kosztów zamówienia.
2. W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający zamierza nie stosować środków przyjętych na podstawie art. 10 lub przywróconych na podstawie art. 11 niniejszego rozporządzenia, wskazuje ten fakt w ogłoszeniu o zamówieniu, które publikuje zgodnie z art. 35 dyrektywy 2004/18/WE lub art. 42 dyrektywy 2004/17/WE. Powiadamia o tym Komisję najpóźniej w terminie dziesięciu dni kalendarzowych od publikacji ogłoszenia o zamówieniu.

Powiadomienie to przesyła się za pomocą środków elektronicznych z wykorzystaniem standardowego formularza. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze dla ogłoszeń o zamówieniu oraz powiadomień zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 3.

Powiadomienie zawiera następujące informacje:

- (a) nazwę i dane kontaktowe instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- (b) opis przedmiotu zamówienia;
- (c) informacje na temat pochodzenia wykonawców, towarów lub usług, które mają zostać dopuszczone;

- (d) podstawę decyzji o niezastosowaniu środków restrykcyjnych oraz szczegółowe uzasadnienie skorzystania z wyjątku;
- (e) w stosownych przypadkach, wszelkie inne informacje uznane za przydatne przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający.

Komisja może poprosić daną instytucję zamawiającą/dany podmiot zamawiający o dodatkowe informacje.

3. W przypadku gdy instytucja zamawiająca/podmiot zamawiający przeprowadza, zgodnie z art. 31 dyrektywy 2004/18/WE lub zgodnie z art. 40 ust. 3 dyrektywy 2004/17/WE, i postanawia nie stosować środka przyjętego na podstawie art. 10 lub przywróconego na podstawie art. 11, wskazuje ten fakt w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia, które publikuje zgodnie z art. 35 dyrektywy 2004/18/WE lub art. 43 dyrektywy 2004/17/WE, oraz powiadamia Komisję najpóźniej w terminie dziesięciu dni kalendarzowych od publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.

Powiadomienie to przesyła się za pomocą środków elektronicznych z wykorzystaniem standardowego formularza. Komisja przyjmuje akty wykonawcze ustanawiające standardowe formularze dla ogłoszeń o zamówieniu oraz powiadomień zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 17 ust. 2. Powiadomienie zawiera następujące informacje:

- (a) nazwę i dane kontaktowe instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego;
- (b) opis przedmiotu zamówienia;
- (c) informacje na temat pochodzenia dopuszczonych wykonawców, towarów lub usług;
- (d) podstawę decyzji o niezastosowaniu środków restrykcyjnych oraz szczegółowe uzasadnienie skorzystania z wyjątku;
- (e) w stosownych przypadkach, wszelkie inne informacje uznane za przydatne przez podmiot zamawiający.

Rozdział V

UPRAWNIENIA DELEGOWANE I WYKONAWCZE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 14

Zmiany w załączniku

Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 14 w zakresie zmian w załączniku w związku z zawarciem przez Unię nowych umów międzynarodowych w dziedzinie zamówień publicznych.

Artykuł 15

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Przekazanie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia, o których mowa w art. 14, przekazuje się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 14, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie niniejszego artykułu wchodzi w życie tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 16

Wykonanie

1. W przypadku nieprawidłowego zastosowania przez instytucje/podmioty zamawiające wyjątków określonych w art. 13, Komisja może zastosować mechanizm naprawczy wynikający z art. 3 dyrektywy Rady 89/665/EWG lub z art. 8 dyrektywy 92/13/EWG.
2. Umowy, które zostały zawarte z wykonawcą z naruszeniem aktów wykonawczych Komisji przyjętych zgodnie z art. 6 w związku z planowanym wykluczeniem zgłoszonym przez instytucję zamawiającą/podmiot zamawiający lub środków przyjętych zgodnie z art. 10 bądź przywróconych zgodnie z art. 11, uznaje się za nieskuteczne w rozumieniu dyrektywy 2007/66/WE.

Artykuł 17

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet Doradczy ds. Zamówień Publicznych ustanowiony decyzją Rady 71/306/EWG¹⁹ oraz komitet ustanowiony art. 7 rozporządzenia w sprawie przeszkód w handlu²⁰. Komitety te są komitetami w rozumieniu art. 3 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, a właściwym komitetem jest komitet ustanowiony rozporządzeniem w sprawie przeszkód w handlu.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011, a właściwym komitetem jest komitet ustanowiony decyzją Rady 71/306/EWG.

Artykuł 18

Poufność

1. Informacje uzyskane na podstawie niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie do celów, dla których o nie wnioskowano.
2. Komisja, Rada, Parlament Europejski, państwa członkowskie ani też ich urzędnicy nie ujawniają żadnych informacji o poufnym charakterze uzyskanych na podstawie niniejszego rozporządzenia bez uzyskania wyraźnej zgody dostawcy tych informacji.
3. Dostawca informacji może zażądać, aby dostarczone informacje były traktowane jako poufne, oraz musi załączyć do swojego wniosku jawne streszczenie informacji lub oświadczenie o powodach, dla których informacje nie nadają się do takiego streszczenia.
4. Jeżeli wydaje się, że wniosek o poufność nie jest uzasadniony i jeżeli dostawca informacji nie jest skłonny ujawnić publicznie informacji ani upoważnić do jej ujawnienia w postaci ogólnej lub streszczenia, dana informacja może zostać pominięta.
5. Ustępy 1-5 nie wykluczają ujawnienia ogólnych informacji przez organy Unii. Ujawnienie takie musi uwzględniać uzasadniony interes, jaki mają strony w ochronie swojej tajemnicy handlowej.

Artykuł 19

¹⁹ Dz.U. L 185 z 16.8.1971, s. 15.

²⁰ Dz.U. L 349 z 31.12.1994, s. 71.

Sprawozdawczość

Do dnia 1 stycznia 2017 r. oraz co trzy lata po wejściu niniejszego rozporządzenia w życie, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia oraz postępów w międzynarodowych negocjacjach dotyczących dostępu wykonawców z UE do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w państwach trzecich, podjętych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W tym celu państwa członkowskie przekazują Komisji, na jej wniosek, odpowiednie informacje.

Artykuł 20

Uchylenie

Artykuły 58 i 59 dyrektywy 2004/17/WE tracą moc wraz z wejściem niniejszego rozporządzenia w życie.

Artykuł 21

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 21.3.2012 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Wykaz zawartych przez Unię umów międzynarodowych w dziedzinie zamówień publicznych zawierających zobowiązania dotyczące dostępu do rynku

Umowy wielostronne:

- Porozumienie w sprawie zamówień rządowych (Dz.U. L 336 z 23.12.1994)

Umowy dwustronne:

- Umowa o wolnym handlu między Wspólnotą Europejską a Meksykiem (Dz.U. L 276 z 28.10.2000, Dz.U. L 157 z 30.6.2000)
- Umowa między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie niektórych aspektów zamówień rządowych (Dz.U. L 114 z 30.4.2002)
- Umowa o wolnym handlu między Wspólnotą Europejską a Chile (Dz.U. L 352 z 30.12.2002)
- Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii (Dz.U. L 87 z 20.3.2004)
- Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu zawarty między Wspólnotą Europejską a Chorwacją (Dz.U. L 26 z 28.1.2005)
- Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu zawarty między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi a Czarnogórą (Dz.U. L 345 z 28.12.2007)
- Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu zawarty między Wspólnotą Europejską a Albanią (Dz.U. L 107 z 28.4.2009)
- Umowa o wolnym handlu między Unią Europejską a Koreą Południową (Dz.U. L 127 z 14.5.2011)